

**ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КРЕМЕНЕЦЬКА ОБЛАСНА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА
АКАДЕМІЯ ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

УХВАЛЕНО

вченою радою Академії

(протокол № 7 від 26 серпня 2025 р.)

Голова Микола Курач

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор Афанасій Ломакович

Введено в дію наказом № 76 від 26 серпня 20

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
СЕРЕДНЯ ОСВІТА (УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА)**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ другий (магістерський)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ А Освіта

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ А4 Середня освіта (Українська мова і література)

АКАДЕМІЧНА КВАЛІФІКАЦІЯ магістр середньої освіти

**Кременець
2025**

I. ПРЕАМБУЛА

1. Освітньо-професійна програма Середня освіта (Українська мова і література) розроблена робочою групою кафедри української мови і літератури та методик їх навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка до введення в дію Стандарту вищої освіти за відповідним рівнем вищої освіти.

2. Затверджено рішенням вченої ради академії (протокол №7 від 26 червня 2025 р.) та введено в дію наказом ректора Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка (№76 від 26 червня 2025 р.).

3. Розроблено проєктною групою у складі:

1. Василюшина Олега Васильовича, кандидата філологічних наук, доцента, доцента кафедри української мови і літератури та методик їх навчання, *гаранта освітньо-професійної програми*;

2. Назарця Віталія Миколайовича, доктора філологічних наук, доцента, завідувача кафедри української мови і літератури та методик їх навчання, *члена проєктної групи*;

3. Волянчук Інни Оверківни, кандидата філологічних наук, доцента, доцента кафедри української мови і літератури та методик їх навчання, *члена проєктної групи*;

4. Комінярської Ірини Миколаївни, кандидата філологічних наук, доцента, доцента кафедри української мови і літератури та методик їх навчання, *члена проєктної групи*;

5. Поляк Ірини Павлівни, кандидата філологічних наук, доцента кафедри української мови і літератури та методик їх навчання, *члена проєктної групи*;

6. Аврамишина Анатолія Миколайовича – стейкхолдера, директора Кременецького академічного ліцею імені У. Самчука, вчителя-методиста української мови та літератури, *члена проєктної групи*;

7. Михайлюк Анастасії Володимирівни – стейкхолдера, учителя української мови і літератури Кременецька класичної гімназії Кременецького академічного ліцею імені У. Самчука, *члена проєктної групи*;

8. Шелест Христини Олегівни – здобувачки першого (бакалаврського) рівня

вищої освіти (41-У групи) ОПП Середня освіта (Українська мова і література), *члена проєктної групи.*

Рецензії-відгуки:

1. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності

A4 Середня освіта (Українська мова і література)

1 – Загальна інформація	
Назва закладу вищої освіти	Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка
Галузь знань (галузі знань, за потреби – для міждисциплінарних освітніх програм);	A Освіта
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Спеціальність (спеціальності – для міждисциплінарних освітніх програм)	A4 Середня освіта (Українська мова і література)
Спеціалізація або предметні спеціальності (за наявності)	Відсутня
Тип освітньої програми (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча)	Освітньо-професійна програма
Тип диплома (спільний (подвійний диплом) (за наявності)	Диплом магістра, одиничний
Найменування партнера за узгодженою спільною освітньою програмою (за наявності)	Немає
Професійна (і) кваліфікація (ї) (у разі її (їх) присвоєння)	Вчитель української мови та літератури. НРК України -7 рівня
Кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми	90 кредитів ЄКТС
Форми здобуття освіти за цією освітньою програмою та розрахункові строки виконання освітньої програми за кожною з них	Денна та заочна форми здобуття освіти. 1 рік і 4 місяці
Вимоги до освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою (відповідно до стандартів вищої освіти)	Навчатися можуть особи, які здобули освіту за першим (бакалаврським), другим (магістерським) рівнями вищої освіти за іншою спеціальністю або ОКР спеціаліст. Умови вступу визначаються Правилами прийому до Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.
Мова(и) викладання	Українська
Можливості працевлаштування за	Випускники програми можуть здійснювати навчальну, виховну, та організаційну діяльність у галузі A Освіта відповідно до

здобутою освітою	Класифікатора професій ДК 003: 2010 (зі змінами): 2320 – вчителі закладів загальної середньої освіти та спеціалізованої освіти.	
Опис предметної області	Об’єкт вивчення: організація і забезпечення освітнього процесу у закладах освіти; педагогічні теорії, концепції, методики навчання української мови та літератури. Цілі навчання: підготовка вчителя української мови і літератури, який опановує та розвиває досвід методики навчання в освітніх закладах і одночасно засвоює сучасні освітні орієнтири та цінності західного демократичного світу. Теоретичний зміст предметної області: сучасні теоретичні засади гуманітарних наук галузі, достатні для формування спеціалізованих умінь / навичок розв’язання проблем, необхідних для проведення досліджень та / або провадження інноваційної діяльності. Методи, методики та технології: студентоцентроване, проблемно-орієнтоване навчання і навчання через виробничу (педагогічну) практику на основі компетентнісного підходу. Викладання здійснюється у різних формах з використанням методів активного навчання (лекція у музеї, лекція-презентація, лекція-візуалізація, диспут, мозковий штурм, тренінг, кейс-метод, вебконференція тощо) та практичних методів (евристична бесіда, метод проєктів, стендова доповідь, технології ситуативного моделювання, кооперативні та колективно-групові технології та ін.). Інструментарій та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання для освітнього процесу; інформаційні ресурси та технології; бази для проведення практик.	
2 – Цілі освітньо-професійної програми		
Полягає в теоретичній і практичній підготовці висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців – учителів української мови і літератури, які володіють фаховими знаннями, спеціалізованими вміннями/навичками розв’язання проблем, методикою проведення наукових досліджень, сучасними інформаційними технологіями, здатних до інноваційної педагогічної діяльності та професійного вдосконалення.		
3 – Компетентності, які дають право на присудження / присвоєння освітньо-професійною програмою освітньої або освітньої та професійної кваліфікації (кваліфікацій)		
Інтегральна компетентність	Здатність розв’язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та / або проведення педагогічних досліджень із української мови / літератури і характеризується невизначеністю умов.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК 2	Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.
	ЗК 3	Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

З	ЗК 4	<i>Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.</i>
	ЗК 5	<i>Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.</i>
	ЗК 6	<i>Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.</i>
	ЗК 7	<i>Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати.</i>
Фахові компетентності (ФК) спеціальності	ФК 1	<i>Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.</i>
	ФК 2	<i>Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.</i>
	ФК 3	<i>Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя</i>
	ФК 4	<i>Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.</i>
	ФК 5	<i>Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку</i>
	ФК 6	<i>Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.</i>
	ФК 7	<i>Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.</i>
	ФК 8	<i>Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.</i>
Компетентності предметних спеціальностей (ПК)	ПК1	<i>Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки, необхідні для професійної та/або інноваційної діяльності.</i>
	ПК2	<i>Здатність оперувати методами наукового аналізу та структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методів, прийомів, методик.</i>
	ПК3	<i>Здатність застосовувати на практиці знання про принципи, методи та прийоми аналізу художнього тексту</i>
	ПК4	<i>Здатність застосовувати поглиблені знання із літературознавства (загального мовознавства) для вирішення професійних завдань; вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.</i>
	ПК5	<i>Здатність використовувати сучасні методи й технології навчання української мови і літератури, доступно транслювати їх у площину навчальних предметів української мови та української літератури з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.</i>
	ПК6	<i>Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й створення зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і писемній формах, володіти методикою розвитку мовленнєвої компетенції учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.</i>

	ПК7	<i>Здатність планувати, організовувати, виконувати та презентувати прикладне дослідження з української мови / літератури, застосовувати елементи теоретичного й експериментального дослідження в професійній діяльності.</i>
4 - Програмні результати навчання, які дають право на присудження / присвоєння освітньо-професійною програмою освітньої або освітньої та професійної кваліфікації (кваліфікацій)		
РН1.	<i>Демонструє</i> вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.	
РН2.	<i>Демонструє</i> вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.	
РН3.	<i>Визначає, аналізує та характеризує</i> педагогічні інновації, <i>демонструє</i> вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.	
РН4.	<i>Описує</i> показники якості педагогічної діяльності, <i>аналізує</i> можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, <i>визначає</i> індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, <i>обирає</i> ресурси для професійного розвитку впродовж життя.	
РН5.	<i>Демонструє</i> уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.	
РН6.	<i>Називає і аналізує</i> шляхи мотивації учнів до саморозвитку, <i>демонструє</i> вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.	
РН7.	<i>Демонструє</i> уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.	
РН8.	<i>Знає та дотримується</i> умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.	
РН9.	<i>Демонструє</i> здатність діяти автономно і в команді.	
РН10.	<i>Демонструє</i> дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та <i>демонструє</i> вміння формувати її в учнів.	
ПРН 1.	Орієнтується в різних лінгвістичних напрямках і школах (літературних напрямках і течіях), критично осмислює історичні надбання та новітні досягнення мовознавчої (літературознавчої) науки, <i>демонструє</i> власну інтерпретацію літературних (мовних) явищ.	

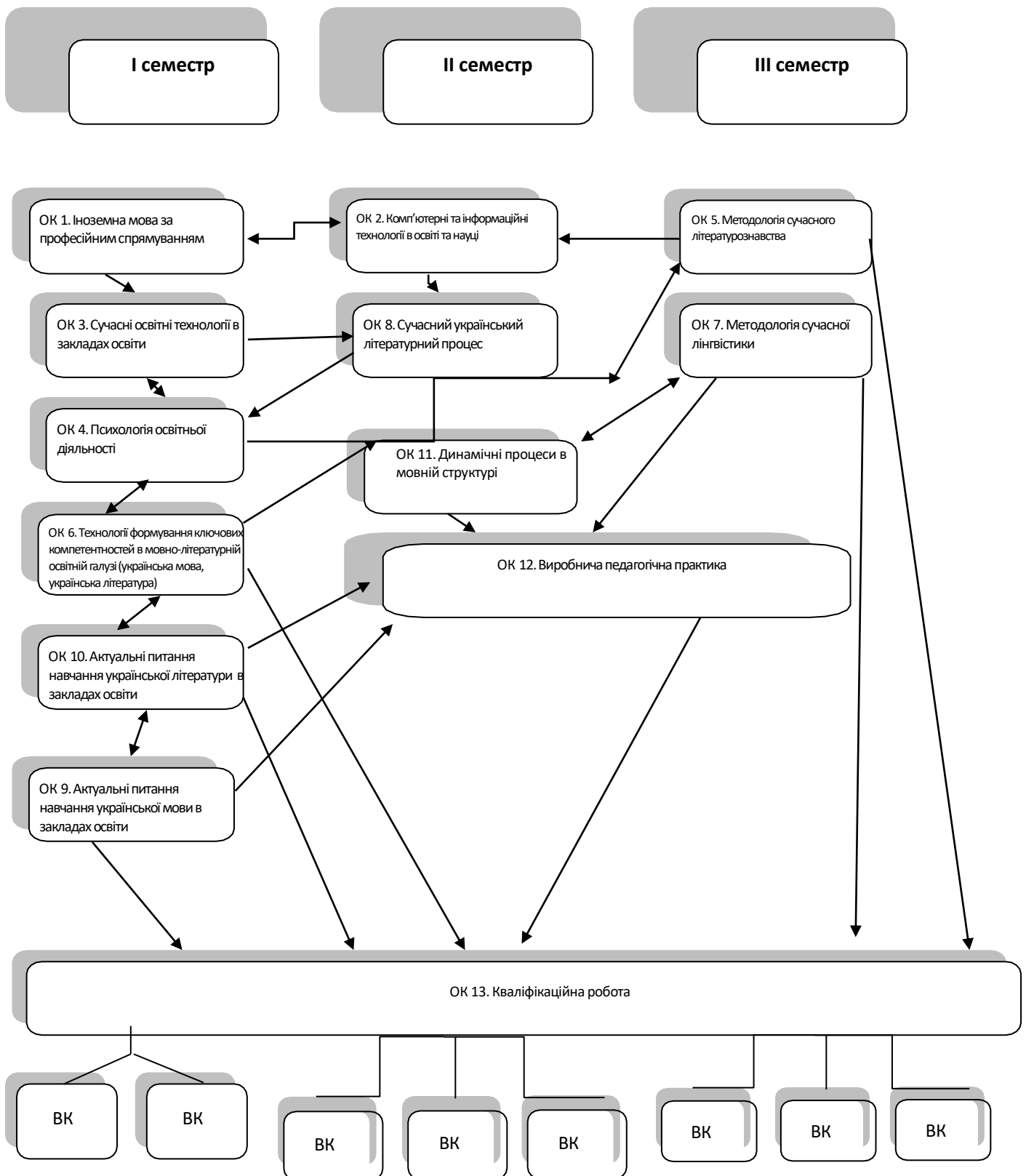
ПРН 2.	Володіє вміннями виконувати власне дослідження (проект, освітній практико-орієнтований проект), узагальнювати й оприлюднювати результати діяльності з розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах, навчально-методичних посібниках тощо).
ПРН 3.	Застосовує сучасні методики й технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в галузі викладання та навчання української мови і літератури.
ПРН 4.	Уміє застосовувати різні мовознавчі, літературознавчі методи дослідження та системного аналізу літературних текстів, визначати їхні композиційні, жанрові та стилістичні особливості.
ПРН 5.	Уміє застосовувати поглиблені знання з теорії української мови (літератури) для вирішення професійних завдань, вільно користується спеціальною термінологією в галузі досліджень з української філології.
ПРН 6.	Використовує сучасні технології навчання української мови і літератури, застосовуючи принципи диференціації та індивідуалізації.
ПРН 7.	Уміє створювати зв'язні монологічні і діалогічні тексти в усній і писемній формах, володіє методикою формування мовленнєвої компетенції здобувачів освіти.
ПРН 8.	Здійснює науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретує та структурує його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулює узагальнення на основі самостійно опрацьованих та апробованих даних.

2. Перелік обов'язкових компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
1. Цикл загальної підготовки			
Нормативні дисципліни			
ОК 1.	Іноземна мова за професійним спрямуванням	3	залік
ОК 2.	Комп'ютерні інформаційні технології в освіті та науці	3	залік
Всього:		6	
Дисципліни вільного вибору студентів			
ВК 1.	Вибіркова дисципліна 1.	4	залік
Всього:		4	
2. Цикл професійної підготовки			
ОК 3.	Сучасні освітні технології в закладах освіти	3	екзамен
ОК 4.	Психологія педагогічної діяльності	3	залік
ОК 5.	Методологія сучасного літературознавства	3	екзамен
ОК 6.	Технології формування ключових компетентностей в мовно-літературній освітній галузі (українська мова, українська література)	4	залік

ОК 7.	Методологія сучасної лінгвістики	3	екзамен
ОК 8.	Сучасний український літературний процес	3	екзамен
ОК 9.	Актуальні питання навчання української мови в закладах освіти	4	екзамен
ОК 10.	Актуальні питання навчання української літератури в закладах освіти	4	екзамен
ОК 11.	Динамічні процеси в мовній структурі	3	екзамен
ОК 12.	Виробнича (педагогічна) практика	18	залік
ОК 13.	Кваліфікаційна робота	9	захист
Всього:		66	
Вибіркові навчальні дисципліни			
Дисципліни вільного вибору студентів			
ВК 2.	Вибіркова дисципліна 2.	4	залік
ВК 3.	Вибіркова дисципліна 3.	4	залік
ВК 4.	Вибіркова дисципліна 4.	4	залік
ВК 5.	Вибіркова дисципліна 5.	4	залік
ВК 6.	Вибіркова дисципліна 6.	4	залік
Всього:		20	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

2.2. Структурно-логічна схема ОПП

3. Форма (форми) атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота є формою підсумкової атестації, що дає змогу оцінити рівень засвоєння здобувачем теоретичних знань та ступінь практичної підготовки, здатність до самостійної реалізації основних видів і форм роботи педагога. Для оприлюднення, публічного ознайомлення зі змістом та з метою запобігання академічного плагіату кваліфікаційні роботи мають бути розміщені в репозитарії бібліотеки ЗВО. Кваліфікаційна робота допускається до захисту перед екзаменаційною комісією за умови, якщо рівень її самостійності (оригінальності) відповідає політиці академічної доброчесності.
Вимоги до публічного захисту (демонстрації)	До захисту кваліфікаційної роботи допускаються здобувачі, які успішно та повною мірою виконали навчальний план. Умовою допуску здобувача до захисту є наявність роботи, оформленої за встановленими вимогами, рішення випускових кафедр про успішний попередній захист, рецензії фахівця з галузі та відгуку наукового керівника. Захист кваліфікаційної роботи відбувається публічно на засіданні екзаменаційної комісії, склад якої затверджується у встановленому ЗВО порядку.

4. Процедури присвоєння професійних класифікацій (у разі їх присвоєння)

Присвоєння професійної кваліфікації здійснюється за результатами успішного складання атестаційного іспиту відповідно до «Порядку присвоєння професійної кваліфікації здобувачам вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти в Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка» (наказ № 177 від 14.11.2024 р.)

1. Процедура регламентує присвоєння професійної (их) кваліфікації (ій) особам, які:

- здобувають вищу освіту в Академії за освітньо-професійною програмою, для якої передбачено присвоєння професійної (них) кваліфікації (й);
- переводяться з іншого закладу вищої освіти до Академії на освітньо-професійну програму, для якої передбачено присвоєння професійної (них) кваліфікації (й);
- переводяться з однієї освітньо-професійної програми на іншу в межах Академії, для якої передбачено присвоєння професійної (них) кваліфікації (й);
- поновлюються до складу здобувачів вищої освіти Академії на освітньо-професійну програму, для якої передбачено присвоєння професійної (них) кваліфікації (й).

2. Академія присвоює професійну (і) кваліфікацію (ї) здобувачам відповідного рівня вищої освіти за результатами їх підсумкової атестації відповідно до законодавства у разі, якщо ОПП передбачає присвоєння професійної (их) кваліфікації (ій), а також:

- містить компетентності та результати навчання, що дають підстави для присвоєння визначеною ОПП професійної (них) кваліфікації (ій) та враховують вимоги відповідних кваліфікаційних характеристик (за наявності);
- передбачає практичну підготовку обсягом не менше 6 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи для присвоєння повної професійної кваліфікації і не менше 3 кредитів – для присвоєння часткової професійної кваліфікації.

3. Присвоєння професійної кваліфікації на ОПП відбувається за результатами атестаційного іспиту із врахуванням відповідної спеціальності.

4. Процедура оцінювання складання здобувачем атестаційного іспиту для присвоєння професійної (их) кваліфікації (ій) проводиться Екзаменаційною комісією, яка формується відповідно до Положення про екзаменаційну комісію Кременецької обласної гуманітарнопедагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

5. До складу Екзаменаційних комісій з підсумкового оцінювання набутих компетентностей і результатів навчання та присвоєння відповідних професійних кваліфікацій залучається представник (ки) роботодавців, професійна кваліфікація якого (их) за профілем визначеної професійної кваліфікації становить не менше трьох років стажу.

6. Умови допуску до складання атестаційного іспиту для присвоєння професійної кваліфікації:

6.1 Виконання здобувачем вищої освіти вимог ОПП та індивідуального навчального плану у повному обсязі (у тому числі виконання програми практичної підготовки в передбачених обсягах із врахуванням трудових функцій професійного стандарту).

6.2. Успішне складання підсумкової атестації, визначеної в ОПП.

7. Здобувач освіти, який претендує на присвоєння професійної кваліфікації, у процесі атестаційного іспиту повинен продемонструвати сформовані програмні результати навчання під час відповіді (усної/письмової) на питання екзаменаційного білету в контексті вимог професійного стандарту.

8. На підставі успішного складання атестаційного іспиту для присвоєння професійної кваліфікації Екзаменаційна комісія присвоює здобувачу вищої освіти відповідну професійну кваліфікацію. На підставі рішення Екзаменаційної комісії видається наказ ректора про присвоєння професійної кваліфікації та видається диплом про вищу освіту із зазначенням професійної кваліфікації. За результатами проведення атестаційного іспиту для присвоєння професійної кваліфікації Екзаменаційна комісія може ухвалити рішення про відмову здобувачу у присвоєнні йому професійної кваліфікації.

9. Професійна кваліфікація відображається в освітньо-професійній програмі, навчальному та робочому навчальних планах, протоколах засідання Екзаменаційної комісії, індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти, наказі по Академії, дипломі про здобутий освітній ступінь.

5. Матриця відповідності компетентностей компонентам освітньо-професійної програми

Компоненти ОПП	Інтегра льна	Компетентності																						
		Загальні							Фахові								Професійні компетентності							
		1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	
ОК 1.	+	+	+						+															
ОК 2.	+		+				+			+														
ОК 3.	+	+	+	+			+		+	+	+			+	+									
ОК 4.	+	+		+	+	+				+			+	+	+	+								
ОК 5.	+	+															+	+		+			+	
ОК 6.	+	+	+						+	+		+										+		
ОК 7.	+	+															+	+		+			+	
ОК 8.	+	+				+				+							+		+	+				
ОК 9.	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+						+	+	
ОК 10.	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+						+	+	
ОК 11.	+	+															+			+				
ОК 12.	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+		+			+		
ОК 13.	+	+						+									+	+	+	+		+	+	

6. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (РН) відповідними компонентами освітньо-професійної програми

Компоненти ОПП	Програмні результати навчання																	
	РН 1	РН 2	РН 3	РН 4	РН 5	РН 6	РН 7	РН 8	РН 9	РН 10	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8
ОК 1.		+					+		+									
ОК 2.		+	+							+								
ОК 3.	+	+	+	+			+	+										
ОК 4.	+			+		+	+	+										
ОК 5.		+									+			+				+
ОК 6.	+	+	+		+			+	+				+			+	+	
ОК 7.											+	+		+	+			+
ОК 8.		+									+	+		+			+	+
ОК 9.		+	+		+	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	
ОК 10.		+	+		+	+	+	+	+	+	+							
ОК 11.											+				+		+	+
ОК 12.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+		+	+	+	+
ОК 13.										+	+	+		+	+	+		+

Гарант освітньо-професійної програми
(керівник проєктної групи)

Олег ВАСИЛИШИН

Освітньо-професійна програма
схвалена на засіданні кафедри
української мови і літератури
та методик їх навчання

Протокол №17 від 09.06.2025 р.
Завідувач кафедри

Віталій НАЗАРЕЦЬ